

УКРАЇНА

(19) UA (11) 77920 (13) C2
(51) МПК (2006)
C11D 1/02
C11D 3/04
C11D 3/60

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

(54) ЗАСІБ ДЛЯ ЧИЩЕННЯ ЗОВНІШНІХ ПОВЕРХОНЬ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ВАГОНІВ

1

(21) а200600566
(22) 20.01.2006
(24) 15.01.2007
(46) 15.01.2007, Бюл. № 1, 2007 р.
(72) Якубчик Наталія Федорівна, Тимчишина Тетяна Доброславівна, Юрченко Ірина Олександрівна
(73) АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО ЗАКРИТОГО ТИПУ "ІНСТИТУТ "ВНДІХІМПРОЕКТ", ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ЦЕНТР "ВНДІХІМПРОЕКТ"
(56) US 6846512, В2, 25.01.2005
WO 2005094780, А, 13.10.2005
UA 38275, С2, 15.05.2001
(57) Засіб для чищення зовнішніх поверхонь залізничних пасажирських вагонів, що містить поверх-

2

нево-активну речовину та воду, який відрізняється тим, що як поверхнево-активну речовину містить оптимізовану суміш алкілглюкозиду та етоксильованих спиртів - "Берол LFG 81", і додатково містить тетранатрієву сіль етилендіамінтетраоцтової кислоти та натрію метасилікат при наступному співвідношенні компонентів, мас. %:

оптимізована суміш алкілглюкозиду та етоксильованих спиртів	
"Берол LEG 81"	5,0-10,0
тетранатрієва сіль етилендіамінтетраоцтової кислоти	5,0-10,0
натрію метасилікат	1,0-5,0
вода	до 100.

Винахід відноситься до сфери виробництва технічних мийних та чистильних засобів та може бути застосований як пінний засіб для очистки поверхні кузовів транспортних засобів, в тому числі пасажирських залізничних вагонів та вагонів метрополітену від експлуатаційних забруднень. Засіб може використовуватись для прибирання салонів пасажирських залізничних вагонів та вагонів метрополітену, миття водостійких поверхонь (підлоги, стін, вікон).

Відомо мийну композицію [Патент 6846512 США, МПК⁷ С 11 D1/36, 3/43] для очистки металічних поверхонь, до складу якої входять наступні компоненти (в мас. %): 1,0-2,2 оксидетильованного моноалкілфенола на основі тримерів пропілена з кількістю оксидетильованих груп 6-12; 0,1-0,25 гліцерину; 0,5-1,1 продукту взаємодії оксида пропілена з водним розчином етилендіаміна; 0,3-0,6 рідкого скла; 5,3-1,1 органічного розчинника; води до 100. В якості рідкого скла композиція містить натрієве або калієве рідке скло, в якості органічного розчинника - бензин, або С₉ - фракцію рідких продуктів піролізу, або гексан, або гексановий розчинник.

Зазначена мийна композиція за технічною сутністю та досягнутими результатами найближча до заявленого засобу і вибрана авторами за прототи-

Недоліком прототипу є недостатня піноутворювальна здатність і мийна здатність в умовах застосування. Наявність у складі оксидетильованного моноалкілфенола на основі тримерів пропілена знижує ступінь біорозкладу композиції, а органічний розчинник підвищує токсичність композиції та її пожежонебезпечні властивості в процесі застосування.

В основу винаходу покладено завдання створення засобу для очистки зовнішніх поверхонь залізничних пасажирських вагонів, в тому числі пасажирських залізничних вагонів та вагонів метрополітену від експлуатаційних забруднень, в якому шляхом використання пінного ПАВ, комплексуютьової компоненти та інгібітора корозії забезпечується достатня мийна здатність, яка досягається при мінімальній концентрації засобу 0,5%, що являється необхідною умовою використання його для очистки зовнішніх поверхонь залізничних пасажирських вагонів механічним методом за допомогою розбризкувального пристрою вагонмийної установки при швидкості руху до 75км/год. Після обробки поверхню розтирають за допомогою механічних щіток та сполоскують водою.

Поставлене завдання вирішується тим, що засіб для очистки зовнішніх поверхонь залізничних пасажирських вагонів, який містить поверхнево -

(13) C2

(11) 77920

(19) UA

активку речовину та воду, згідно винаходу в якості поверхнево - активної речовини містить оптимізовану суміш алкілглюкозиду та етоксильованих спиртів і додатково містить тетранатрієву сіль етилендіамінтетраоцтової кислоти, натрія метасилікат за такого співвідношення компонентів, мас. %:

оптимізована суміш алкілглюкозиду та етоксильованих спиртів*	5,0-10,0
тетранатрієва сіль етилендіамінтетраоцтової кислоти**	5,0-10,0
натрія метасилікат	1,0-5,0
вода питна	до 100

* - торгова назва " Берол LFG 81" виробництва фірми " Акзо ""(Швеція), що представляє собою екологічно чисту заміну блоклолімерам та етоксилатам із замкненим ланцюжком.** Тетранатрієва сіль етилендіамінтетраоцтової кислоти виконує також роль потенціального бактерициду та розчинника сольових відкладень.

За допомогою оптимізованої суміші алкілглюкозиду та етоксильованих спиртів, яка використовується в запропонованому винаході підвищується екологічність засобу.

Засіб пройшов випробування в інституті Екогієни та токсикології ім.Л.І.Медведя по ступеню впливу на організм людини (відноситься до 4 класу небезпеки - малонебезпечна речовина), також випробуваний у виробничих умовах та рекомендований до використання на залізниці.

В таблиці 1 наведено склад засобу, що заявляється і склад прототипу.

Кожен приклад готували окремо. До реактора для приготування засобу, що оздоблений кожухом для нагріву і охолодження та мішалкою завантажували розрахункову кількість води.

Вмикали нагрів і мішалку, температуру в реакторі доводили до 40-45°C і завантажували розрахункову кількість тетранатрієвої солі етилендіамінтетраоцтової кислоти, перемішування продовжували до повного розчинення її, після чого додавали розрахункову кількість метасиліката натрія та вели перемішування до його повного розчинення, а потім вимикали нагрів та додавали ПАР. Перемішування вели до одержання однорідної маси. Після перемішування суміші до однорідної маси продукт подавали до збірника готового продукту. В одержаних складах визначали мийну та піноутворюючу здатність.

Таблиця 1

Компоненти	склад, мас. % у складі					
	Прото-	1	2	3	4	5
ПАР (етоксильований моноалкіл-фенол)	1,0	-	-	-	-	-
ПАР (оптимізована суміш алкілглюкозиду та етоксильованих спиртів)		4,5	5,0	7,0	10,0	11,0
Гліцерин	0,1	-	-	-	-	-
Тетранатрієва сіль етилендіамін - тетраоцтової кислоти	-	4,5	5,0	7,0	10,0	11,0
Рідке скло	0,3	-	-	-	-	-
Продукт взаємодії оксида пропілена з водним розчином етилендіаміна	0,5	-	-	-	-	-
Бензин	6,0	-	-	-	-	-
Метасилікат натрія	-	0,5	1,0	2,0	5,0	5,5
Вода питна	91,1	90,5	89,0	84,0	75,0	72,5

Таблиця 2

Показники	Зразки					
	Відомий	1	2	3	4	5
Мийна здатність % відн.	100	97	98	102	99	98
Піноутворююча здатність (висота стовпа піни, мм)	10	30	45	55	50	49

Мийну здатність визначали за ОСТ 6-15-1662-90. Мийну здатність заявленого засобу вираховували в % відносно мийної здатності прототипу.

Піноутворну здатність визначали за ГОСТ 22567.1 Піноутворну здатність вираховували у міліметрах початкової висоти стовпа піни

Результати випробувань одержаних зразків наведені в таблиці 2, з якої видно, що засіб, який

заявляється, досягає поставленої мети: він має високу мийну та піноутворну здатність.

Все це досягається оптимальним складом, поданим у формулі винаходу.

Реалізація заявленого технічного рішення можлива на існуючому технічному обладнанні.